

Strengthening of Internationalisation in B&H Higher Education

AKADEMSKO PRIZNAVANJE U SKLADU SA ODREDBAMA LISABONSKE KONVENCIJE O PRIZNAVANJU

Dr Jelena Starčević

Dženan Omanović

Univerzitet u Sarajevu, 07. februar 2018. godine

Project number: 561874-EPP-1-2015-1-BE-EPPKA2-CBHE-SP

"This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein"

ENIC/NARIC mreže

Dvije mreže - jedan cilj → pošteno (fer) priznavanje

NARIC mreža

Ustanovljena 1984 od Evropske komisije: *National Academic Recognition Information Centres in the European Union*

ENIC mreža

Ustanovljena 1997 od Vijeća Evrope i UNESCO-a: *European Network of National Information Centres*

Podrška mrežama

Tri sekretarijata → Evropska komisija, Vijeće Evrope i UNESCO

ENIC Bureau and NARIC Advisory Board → u cilju ojačanja uloge mreža (izbor svake dvije godine, članovi se biraju na redovnom godišnjem sastanku ENIC/NARIC mreža)

ENIC/NARIC Mreža

Svrha

Povećanje mobilnosti i poboljšanje akademskog i stručnog priznavanja kvalifikacija:

- razmijenjujući informacije o obrazovnim sistemima zemalja članica
- Razmijenjujući informacije o inostranim obrazovnim sistemima, diplomama, i kvalifikacijama izdatim u drugim regionima svijeta
- Razmijenjujući i šireći dobre prakse priznavanja u skladu sa odredbama Lisabonske konvencije o priznavanju (LRC)

Nadležnosti centra i njihova pozicija su različiti od zemlje do zemlje

Svrha

- ✓ Godišnji sastanci mreža su redovni i njima prisustvuju svi ENIC/NARIC centri
- ✓ Saradnja/učešće u zajedničkim projektima
- ✓ Osnovane od Evropske komisije, Vijeća Evrope i UNESCO-a
- ✓ Povjerenje je osnov njihovog rada
- ✓ Zajednički informacioni alati

Svrha

ENIC i NARIC centri = provajderi relevantnih informacija

- ✓ Orijentisane su ka korisnicima, uključujući pojedince, visokoškolske ustanove, agencije za osiguranje kvaliteta, javne (obrazovne) vlasti ...
- ✓ Mogu biti organi za priznavanje
- ✓ Doprinosе razvoju politika iz oblasti priznavanja
- ✓ Imaju odgovarajuće resurse (osoblje, dokumentaciju, IT sistem...)

Razlikuju se pogledu nadležnosti (informacija vs. priznavanje), vrste odluka (mišljenje vs. rješenja), strukture (samostalna agencija vs. dio ministarstva), obima (tehnički nivo vs. donosioci odluka) i resursa (veličina i finansije).

Svrha mreža

Početak stvarnog rada = razmjena informacija i poboljšanje saradnje

1999: razvoj zajedničke web stranice i "listservera", kordinacija ELCORE Grupe

ELCORE grupa administrira ENIC-NARIC web stranicu i list server

2012-2014: web stranica je potpuno ažurirana

Ciljevi promjena stranice: o modernizovanje vizuelnog identiteta, nova struktura i sadržaji, uvažavanje potreba svih stakeholder-a

Zvanično pokrenuta u junu 2014: www.enic-naric.net

Svrha mreža

Bitne web stranice

www.enic-naric.net

www.conventions.coe.int

www.ec.europa.eu/education/tools/naric_en.htm

www.eacea.ec.europa.eu/llp/project_reports/project_reports_naric_en.php

www.ehea.org

www.eurorecognition.eu

Lisabonska konvencija o priznavanju

Lisabonska konvencija o priznavanju (LRC) usvojena i otvorena za potpisivanje u Lisabonu, 11. aprila 1997. godine

U godinama koje su slijedile, Konvenciji su dodati popratni dokumenti u cilju davanja detaljnijih preporuka koje će služiti kao smjernica za visokoškolske ustanove i evaluatore uvjerenja

Konvencija ima centralnu poziciju u politikama i inicijativama vezanim za priznavanje u evropskoj regiji i predstavlja set standarda

Konvencija postavlja fundamentalne principe za pošteno priznavanje kvalifikacija i perioda studija

Lisabonska konvencija o priznavanju

Glavni dokumenti

- Konvencija o priznavanju inostranih visokoškolskih kvalifikacija u evropskoj regiji (1997)
- Preporuka o kriterijima i procedurama za vrednovanje/procjenu inostranih kvalifikacija i memorandum obrazloženja (2001, revidovana u 2010)
- Zajednička ENIC/NARIC povelja aktivnosti i usluga (2004)
- Preporuka o korištenju kvalifikacionih okvira u priznavanju inostranih kvalifikacija (2013)
- Svi dokumenti, nezvanično prevedeni mogu se naći na web stranici Centra: <http://www.cip.gov.ba/index.php/en/lisbon-convention>

Lisabonska konvencija o priznavanju

Glavni principi Konvencije:

Promocija akademske mobilnosti

Poštovanje institucionalne autonomije

Pošteno priznavanje inostranih kvalifikacija

Nema diskriminacije

Priznavanje kvalifikacija i perioda studija na fleksibilan način
(samo bitne razlike mogu voditi do nepriznavanja)

Postojanje nacionalnog informacionog centra

Mogućnost žalbe

Priznavanje i Bolonjski proces

Priznavanje je "srce" Bolonjskog procesa od samih početaka

- LRC je jedini obavezujući dokument Bolonjskog procesa
- Strateški cilj da bi se ostvarila "potpuna" mobilnost
- Raznolikost visokoobrazovnih sistema, institucija i programa

Priznavanje je najvažniji rezultat strukturalne reforme i glavni instrument za otvoreni Evropski prostor visokog obrazovanja (EHEA)

Zbog toga treba ponovo razmisliti o priznavanju na sistemskom nivou a ne na individualnom (bez ekvivalencije, nostrifikacije, upoređivanja pojedinačnih predmeta...)

Priznavanje i Bolonjski proces

Prepreke i izazovi:

- Glavna prepreka za mobilnost je otežano priznavanje
- Zajednički sporazum ali različita interpretacija glavnih principa priznavanja uprkos LRC
- Različitost u pristupu priznavanju
- „Zaštitarski“ stavovi nadležnih vlasti prema domaćem sistemu VO
- Priznavanje se razmatra kao tehničko pitanje i nije vezano za obrazovne politike

Priznavanje (automatsko?) treba ostati glavni mehanizam Bolonjskog procesa

U 2015 . godini, kroz Komunique iz Jerevana, evropski ministri su se obavezali na priznavanje.

Priznavanje i Bolonjski proces

Komunike iz Jerevana

Usvojeni dokumenti

Revidirani standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog (ESG standardi)

Evropski pristup za osiguranje kvaliteta zajedničkih programa

Revidirani ECTS priručnik za korisnike, kao zvanični EHEA dokument

Revidirani ESG standardi

1.4 Studencki pristup, progres, priznavanje i certifikacija

Smjernice (dio 1.4): Fer priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, perioda studija i prethodnog učenja uključujući priznavanje neformalnog obrazovanja i informalnog učenja su suštinske komponente za osiguranje studentskog napretka tokom studiranja, promovisući mobilnost. Odgovarajuća procedura priznavanja oslanja se na:

- Institucionalnu praksu za priznavanje usklađenu sa odredbama LRC;
- Saradnju sa drugim institucijama, agencijama za osiguranje kvaliteta i ENIC/NARIC centrima u cilju dosljednih procedura priznavanja u cijeloj zemlji.

Priznavanje i Bolonjski proces

Komunike iz Jerevana

Obaveze (odredbe vezane za priznavanje)

Izmijeniti nacionalna zakonodavstva u pravcu potpune usklađenosti sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju, izvještavajući Bolonjski sekretarijat do kraja 2016. godine i tražeći od Komiteta konvencije u saradnji sa ENIC/NARIC mrežama da pripreme analizu izvještaja do kraja 2017. godine, uzimajući u obzir monitoring Konvencije proveden od Komiteta konvencije.

Otkloniti prepreke u priznavanju prethodnog učenja za svrhe osiguranja pristupa visokoobrazovnim programima i olakšavanje dodjele kvalifikacija na bazi prethodnog učenja kao i ohrabrivanje visokoškolskih ustanova da poboljšaju njihove kapacitete vezano za priznavanje prethodnog učenja.

Priručnik evropskog prostora priznavanja za visokoškolske ustanove (EAR HEI)

Ovaj Priručnik je rezultat projekta Evropski prostor priznavanja – Priručnik za visokoškolske institucije

Priručnik je baziran na prethodnom Priručniku evropskog prostora priznavanja (EAR Manual) objavljenom 2012. godine

EAR Manual je 2012. godine preporučen od ministara obrazovanja evropskog prostora visokog obrazovanja na sastanku u Bukureštu

Svrha Priručnika je da pomogne evaluatorima uvjerenja i oficirima za pristup na visokoškolskim ustanovama u primjeni fer priznavanja

Sadržaj Priručnika evropskog prostora priznavanja za visokoškolske ustanove (EAR HEI)

Priručnik se sastoji od 6 dijelova. Svaki dio ima šematski dijagram, preporuke i praktične primjere

Prvi dio sadrži bolje razumijevanje priznavanja kroz obrazloženje pravnog okvira, strukture priznavanja i različitosti u procedurama priznavanja i obrazovnim sistemima

Drugi dio sadrži aspekte koji se uzimaju u obzir u postupku vrednovanja:

- akreditacija i osiguranje kvaliteta institucije koja dodjeljuje kvalifikaciju;
- provjeru autentičnosti kvalifikacije;
- utvrđivanja namjene priznavanja;
- utvrđivanja rezultata učenja programa;
- utvrđivanje kredita i ocjena;
- Priznavanje kvalifikacije ukoliko se ne utvrde bitne razlike;
- ukoliko je moguće, djelimično priznavanje i pravo aplikanta na žalbu

Sadržaj Priručnika evropskog prostora priznavanja za visokoškolske ustanove (EAR HEI)

Treći dio se fokusira na ono što je potrebno da bi se provelo olakšano i pošteno priznavanje.

Četvrti dio sadrži izvore koji se koriste u postupku vrednovanja

Peti dio predstavlja specifične vrste kvalifikacija koje se mogu pojaviti u postupku priznavanja, kao zajednički stepen, kvalifikacije koje sadrže specifične staze učenja, prekogranično obrazovanje, kvalifikacije izbjeglica...

Šesti dio je rezervisan za preporuke o priznavanju perioda studija. Svi raniji dijelovi govore o mobilnosti diploma, a ovaj govori o mobilnosti kredita

Zaključci EAR HEI

- **Povjerenje („Mutual Trust“) mora biti osnov postupka priznavanja**
- **Priznavanje nije samo tehničko pitanje nego treba da bude u centru visokoobrazovnih politika kao i politika visokoškolskih ustanova**
- **Povezivanje priznavanja sa drugim područjima politika iz oblasti visokog obrazovanja kao što su kvalifikacijski okviri, osiguranje kvaliteta i posebno mobilnost**
- **Sarađivati sa drugim regionima i zemljama**

GENERALNE PREPORUKE bazirane na EAR HEI Manual

- urgentno je za sve obrazovne vlasti da harmonizuju zakonodavstvo sa odredbama Lisabonske konvencije o priznavanju;
- termin " nostrifikacija " biti zaboravljen jer je direktno u suprotnosti sa Konvencijom;
- procedure priznavanja trebaju biti transparentne, pojednostavljene sa jasnim koracima, dokumentacijom, kriterijima, odgovornostima i pravima;
- procedure i pravila priznavanja trebaju biti omogućeni svim aplikantima i po mogućnosti objavljene na web stranici visokoškolske ustanove;
- **inostrana kvalifikacija će se priznati osim ako se utvrde bitne razlike;**
- troškovi priznavanja ne smiju biti veći od stvarnih troškova provođenja postupka priznavanja;
- pravo na žalbu treba biti osigurano za sve kandidate.

Procedure akademskog priznavanja u praksi

Akademsko priznavanje se može vršiti na različitim nivoima na visokoškolskoj ustanovi

U zemljama koje imaju aktivne informacione centre (ENIC ili NARIC) administrativci koji rade priznavanje mogu tražiti informacije od centra, čak i pisano vrednovanje

U nekim zemljama akademsko priznavanje rade privatne komercijalne organizacije koje djeluju na međunarodnoj osnovi

Nadležni za priznavanje mogu uraditi vlastito istraživanje o stranoj kvalifikaciji koristeći informacione alate koje mogu pronaći na internetu ili alate u pisanoj formi ili koristeći ekspertizu već dostupnu njihovoj instituciji

Model akademskog priznavanja (primjer opšteg akta o priznavanju na VŠU)

Član 1.

Pravilnikom o akademskog priznavanja (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuju se opšti uslovi, načini, postupak, minimalni kriteriji i organi za provođenje postupka priznavanja inostranih obrazovnih isprava, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja na Univerzitetu u _____ (u daljem tekstu: Univerzitet).

Model akademskog priznavanja

Član 2.

(1) Cilj Pravilnika je olakšavanje međunarodne mobilnosti akademskog osoblja i studenata, te unapređenje i olakšavanje postupaka priznavanja.

(2) Postupak priznavanje zasnovan je na sljedećim principima:

- svako lice ima pravo da zatraži priznavanje svoje inostrane obrazovne isprave, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja;

- postupak priznavanja je jednak za sve, nije dopuštena diskriminacija prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi, kao što su: spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, starosna dob ili neki drugi status odnosno bilo koja druga okolnost koja nije povezana s vrijednošću inostrane obrazovne isprave čije se priznavanje traži;

- kriteriji vrednovanja su transparentni i dosljedni što osigurava jednako priznavanje za sve podnosiocce zahtjeva;

- informacije o postupku priznavanja su dostupne podnosiocima zahtjeva;

- iako priznavanje podrazumijeva pojedinačnu evaluaciju, jednom izvršeno vrednovanje istog studijskog programa vrijedi za sve naredne slučajeve, tako da je odluka o priznavanju uvijek racionalno i lako objašnjivo podnosiocu zahtjeva;

- postupkom priznavanja podnosiocu zahtjeva se priznaju sva prava u pogledu nastavka obrazovanja kao u zemlji u kojoj je obrazovanje stečeno;

- svaki podnosilac zahtjeva ima pravo žalbe na odluku o priznavanju.

Model akademskog priznavanja

Član 2.

(3) Svaki podnosilac zahtjeva ima pravo žalbe na odluku o priznavanju. U postupku priznavanja primjenjuju se i drugi principi i pravila u skladu sa preporukama Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03-Međunarodni ugovori) i njenim pratećim dokumentima, UNESCO-vom Preporukom o priznavanju studija i kvalifikacija u visokom obrazovanju (27. sjednica, Pariz, 13.11.1993. godine), UNESCO-vim Smjernicama za priznavanje, validaciju i akreditaciju rezultata neformalnog i informalnog učenja, Revidovanim standardima i smjernicama za osiguravanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (Konferencija ministara odgovornih za visoko obrazovanje Evropskog područja visokog obrazovanja, Jerevan, maj 2015. godine) te drugim domaćim i međunarodnim propisima u oblasti visokog obrazovanja.

Model akademskog priznavanja

Član 3.

U Pravilniku se koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Obrazovna isprava je svaki stepen, diploma ili drugi certifikat izdat od nadležne vlasti, centara za obuku i usavršavanje i drugih ustanova kojim se potvrđuje da je nosilac obrazovne isprave završio, u potpunosti ili djelimično, odgovarajuće obrazovanje, stekao odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije odnosno stekao određenu obrazovnu ispravu u skladu sa propisima zemlje u kojoj je izdata.

Akademsko priznavanje inostrane obrazovne isprave je formalno potvrđivanje nivoa postignutog obrazovanja, stečenih, znanja, vještina i kompetencija podnosioca zahtjeva u svrhu studentskog pristupa daljim studijima što može uključivati priznavanje neformalnog obrazovanja i informalnog učenja te kratkih perioda obrazovanja vezanih za mobilnost.

Priznavanje perioda studija je priznavanje kratkih perioda obrazovanja u inostranstvu s ciljem nastavka obrazovanja na Univerzitetu.

Model akademskog priznavanja

Član 3.

U Pravilniku se koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Formalno obrazovanje je obrazovanje koje se odvija i stiče u okviru organizovanog i strukturisanog konteksta učenja, u obrazovnim ustanovama i prema verifikovanim programima, a završava izdavanjem javne isprave o stečenom stepenu obrazovanja, odnosno o stečenoj i opštepriznatoj kvalifikaciji.

Neformalno obrazovanje je obrazovanje koje se stiče van zvaničnog obrazovnog sistema, ali se odvija u okviru fleksibilno strukturisanog konteksta učenja usmjerenog na osposobljavanje za rad i druge socijalne aktivnosti, kao i lični razvoj. Ovo obrazovanje ne vodi sticanju opšte priznate javne isprave, ali se može okončati formalizovanom provjerom ishoda učenja, odnosno stečenih znanja, vještina i kompetencija, te sticanjem odgovarajuće isprave o tome.

Informalno učenje je učenje koje je rezultat svakodnevnih životnih aktivnosti vezano za rad, porodicu i odmor. Nije strukturisano i ne završava se sticanjem isprave.

Model akademskog priznavanja

Član 4.

(1) Predmet priznavanja su obrazovne isprave o započetoj ili završenom obrazovanju u inostranstvu te drugi dokazi o stečenom znanju vještinama i kompetencijama koje njenim nosiocima omogućavaju pristup vrednovanju postignutog nivoa obrazovanja, u svrhu nastavka studiranja na Univerzitetu.

(2) Postupku priznavanja ne podliježu isprave o kvalifikacijama stečene u bivšim republikama SFRJ prije 06. aprila 1992. godine, kao ni isprave čije je automatsko priznavanje regulisano posebnim sporazumima zaključenim između Bosne i Hercegovine ili Republike Srpske i drugih zemalja.

Model akademskog priznavanja

Član 5.

(1) Pravo na priznavanje imaju državljani Bosne i Hercegovine, strani državljani, lica bez državljanstva, azilanti, lica kojima je priznat izbjeglički status te lica kojima je priznat status supsidijarne zaštite.

(2) Pravo na priznavanje imaju i lica koja iz opravdanih razloga i uprkos njihovim istrajnim naporima ne mogu dokumentovati obrazovne isprave, periode studija, neformalno obrazovanje i informalno učenje, za koje zahtijevaju da im se prizna.

Model akademskog priznavanja

Član 6.

- (1) Postupak priznavanja pokreće se zahtjevom lica koje svoje obrazovanje želi da nastavi na Univerzitetu.
- (2) Zahtjev se podnosi na obrascu koji je priložen ovom Pravilniku te čini njegov sastavni dio.
- (3) Uz zahtjev za priznavanje obrazovne isprave prilažu se sljedeći dokumenti:
 - obrazovna isprava u originalu ili svaki drugi dokaz o stečenom obrazovanju odnosno stečenom znanju, vještinama i kompetencijama kojima se dokazuje obrazovanje u inostranstvu ili stečena znanja, vještine i kompetencije,
 - ovjereni prevod obrazovne isprave ili drugog dokaza, ukoliko dokument nije na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini,
 - dodatak diplomi u originalu ili ovjerenoj kopiji ukoliko ga izdaje inostrana visokoškolska ustanova,
 - prepis položenih ispita i ostvarenih ECTS bodova koji izdaje visokoškolska ustanova, ukoliko ustanova ne izdaje dodatak diplomi,
 - prepis položenih ispita ukoliko je obrazovna isprava stečena u zemlji koja nema ECTS sistem kredita,

Model akademskog priznavanja

Član 6. (nastavak stava (3))

(3) Uz zahtjev za priznavanje **obrazovne isprave** prilažu se sljedeći dokumenti:

- službeni plan i program studija u originalu ili preuzet sa web stranice obrazovne ustanove odnosno njegov sažetak sa naznačenim linkom na kome se program može pronaći, u prevodu ili na engleskom jeziku, koji mora odgovarati planu i programu studija po kojem je podnositelj zahtjeva studirao,
- ovjerene kopije prethodno stečenih obrazovnih isprava ukoliko iste imaju uticaj na ukupno stečeno visoko obrazovanje,
- biografija na obrascu European Curriculum Vitae,
- kopija isprave o državljanstvu ili izjava podnosioca zahtjeva da ne posjeduje državljanstvo,
- dokument kojim se dokazuje promjena imena i/ili prezimena
- završni rad ukoliko je isti prethodio sticanju obrazovnog uvjerenja, u originalu, kopiji ili elektronskom formatu,
- izjavu o saglasnosti podnosioca zahtjeva za provjeru informacija o stečenom obrazovanju,
- potvrda o uplati naknade za troškove postupka.

Model akademskog priznavanja

Član 6.

(4) Uz zahtjev za **priznavanje perioda studija** te neformalnog obrazovanja i informalnog učenja prilažu se sljedeći dokumenti:

-indeks ili druga isprava kojom se dokazuje završeno razdoblje studija, stečenog znanja, vještina i kompetencija, izdatu od obrazovne ustanove, centara za obuku i usavršavanje i drugih ustanova kojim se potvrđuje da je nosilac obrazovne isprave djelimično završio odgovarajuće obrazovanje, odnosno stekao odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije.

-prepis položenih ispita i ostvarenih ECTS bodova koji izdaje visokoškolska ustanova,

- prepis položenih ispita ukoliko je obrazovna isprava stečena u zemlji koja nema ECTS sistem kredita te službeni plan i program studija u originalu ili preuzet sa web stranice obrazovne ustanove sa naznačenim linkom na kome se program može pronaći, u prevodu ili na engleskom jeziku, koji mora odgovarati planu i programu studija po kojem je podnositelj zahtjeva studirao,

Model akademskog priznavanja

Član 6. (nastavak stava (4))

(4) Uz zahtjev za priznavanje perioda studija **te neformalnog obrazovanja i informalnog učenja** prilažu se sljedeći dokumenti:

- u slučaju neformalnog obrazovanja i informalnog učenja, dokumenti kojima se dokazuje stečeno neformalno obrazovanje te informalno učenje,
- ovjerene kopije prethodno stečenih obrazovnih isprava ukoliko iste imaju uticaj na ukupno stečeno visoko obrazovanje,
- biografija na obrascu European Curriculum Vitae,
- kopija isprave o državljanstvu, ili izjava podnosioca zahtjeva da ne posjeduje državljanstvo,
- dokument kojim se dokazuje promjena imena i/ili prezimena,
- izjava o saglasnosti podnosioca zahtjeva za provjeru informacija o stečenom obrazovanju,
- potvrda o uplati naknade za troškove postupka.

(5) U slučaju da je zahtjev nepotpun ili nejasan, podnosiocu zahtjeva ostavlja se rok od maksimalno 30 dana da isti upotpuni ili pojasni.

(6) U slučaju da se u ostavljenom roku zahtjev ne upotpuni ili pojasni, zahtjev će biti odbačen kao neuredan

Model akademskog priznavanja

Član 7.

- (1) Postupak priznavanja provodi kancelarija za priznavanje/komisija fakulteta/komisija univerziteta (u daljem tekstu organ za priznavanje).
- (2) Sastav i način rada organa za priznavanje propisaće se posebnim pravilnikom u roku od 30 dana od dana donošenja ovog Pravilnika.

Član 8.

- (1) Informacije o postupku i kriterijima akademskog priznavanja inostranih obrazovnih isprava, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja trebaju biti javno dostupne.
- (2) Postupci priznavanja dio su unutrašnjeg sistema osiguranja kvaliteta te, kao i ostale djelatnosti visokog obrazovanja podliježu vanjskom vrednovanju, u skladu sa postojećim propisima.

Model akademskog priznavanja

Član 9.

- (1) U postupku akademskog priznavanja obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja, vještina i kompetencija organ za priznavanje može izvršiti provjeru vjerodostojnosti isprave odnosno podataka o stečenom obrazovanju.
- (2) Provjeru vjerodostojnosti organ za priznavanje može izvršiti direktno ili posredstvom Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.
- (3) Ukoliko postoje, troškove provjere vjerodostojnosti snosi podnosilac zahtjeva.

Model akademskog priznavanja

Član 10.

(1) Postupak priznavanja obuhvata provjeru vjerodostojnosti iz člana 8. ovog Pravilnika, administrativnu i stručnu obradu zahtjeva te vrednovanje prethodnog obrazovanja na osnovu dostavljenih dokumenata.

(2) Administrativna provjera odnosi se na utvrđivanje sadrži li dostavljeni zahtjev svu potrebnu i valjanu dokumentaciju te da li ga je podnijela ovlaštena osoba.

(3) Stručna provjera podrazumijeva utvrđivanje informacija o obrazovnom i kvalifikacijskom sistemu zemlje u kojoj je izdata inostrana obrazovna isprava, statusu ustanove koja je izdala obrazovnu ispravu te sve informacije o stečenoj obrazovnoj ispravi odnosno obrazovanju:

a) Informacije o obrazovnom i kvalifikacijskom sistemu zemlje te statusu ustanove obuhvaćaju informacije o postojanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira te njegovoj povezanosti sa Evropskim kvalifikacijskim okvirom za cijeloživotno učenje (EQF-LLL) i ako je primjenjivo sa Kvalifikacijskim okvirom evropskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA), statusu obrazovne ustanove i obrazovnog programa te sve druge informacije bitne za vrednovanje obrazovne isprave, perioda studija te stečenih znanja vještina i kompetencija.

Model akademskog priznavanja

Član 10. (nastavak stava (3))

b) Informacije o obrazovnoj ispravi, periodima studija, stečenim znanjima, vještinama i kompetencijama odnosno rezultatima učenja uključuju informaciju o nivou inostrane obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja, vještina i kompetencija na osnovu informacije o položaju u kvalifikacijskom sistemu zemlje u kojoj su stečeni odnosno položaju u nacionalnom kvalifikacijskom okviru (ukoliko postoji), povezanosti sa Evropskim kvalifikacijskim okvirom za cijeloživotno učenje i ako je primjenjivo sa Kvalifikacijskim okvirom evropskog prostora visokog obrazovanja, te informacije o nivou završenog obrazovnog programa, perioda studija, stečenih znanja, vještina i kompetencija prema UNESCO-voj Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovnih programa, ISCED.

c) Informacije o obrazovnoj ispravi, periodima studija i stečenim znanjima, vještinama i kompetencijama uključuju i informacije o pravima koja se stiču u zemlji u kojoj je obrazovanje i učenje stečeno i usvojeno, o mogućnosti za sticanje obrazovanja kroz vrednovanje neformalnog i informalnog učenja te sticanje obrazovanja, djelimično ili u cjelini, na daljinu te osiguranjem kvalitete za oblik obrazovanja na daljinu.

Model akademskog priznavanja

Član 10.

(4) Vrednovanjem dostavljenih dokumenata treba da se utvrdi da li su razlike između inostrane obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja vještina i kompetencija toliko značajne da bi se dopustilo priznavanje.

Posebno se treba utvrditi da li su razlike u ključnim elementima jednog ili više programa koji su vodili do obrazovne isprave, perioda studija nekog studijskog programa, te neformalnog obrazovanja i informalnog učenja toliko značajne da se obrazovna isprava, periodi studija ili rezultati učenja ne bi mogli priznati.

Model akademskog priznavanja

Član 10.

(5) Pri vrednovanju obrazovne isprave, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja organ za priznavanje treba utvrditi da li postoje bitne razlike koje će voditi do nepriznavanja, pri čemu posebno uzima u obzir:

- nivo obrazovne isprave, studijskog programa, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja u zemlji u kojoj je obrazovanje stečeno,
- radno opterećenje studijskog programa, perioda studija na datom studijskom programu, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja izraženo kroz ECTS ili neki drugi kreditni sistem, sate obrazovanja ili učenja i slično,
- na osnovu svih dostupnih informacija, kvalitet institucije i studijskog programa, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja,
- profil studijskog programa, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja pri tome vodeći računa da li rezultati učenja stečeni neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem odgovaraju rezultatima učenja propisanih datim studijskim programom na Univerzitetu od najnižih rezultata učenja pojedinačnog predmeta do rezultata učenja na nivou obrazovne isprave.

Model akademskog priznavanja

Član 11.

- (1) Ukoliko se potpuno priznavanje zbog bitnih razlika ne može dodijeliti, nadležni organ razmatra mogućnost alternativnih formi priznavanja: uslovnog, djelomičnog i alternativnog, u skladu sa principima i odredbama iz dokumenata spomenutih u članu 2., stav (3) ovog Pravilnika.
- (2) Uslovnim priznavanjem priznaje se obrazovanje podnosioca zahtjeva na nivou obrazovne isprave i dopušta se upis na studijski program uz ispunjenje nedostajućih uslova pristupa datom studijskom programu tokom samog studijskog programa.
- (3) Djelomičnim priznavanjem se priznaju samo pojedinačni krediti odnosno rezultati učenja i podnosilac zahtjeva ima mogućnost da se upiše na studijski program nižeg nivoa od traženog i dobije izuzeće za položene predmete odnosno rezultate učenja.
- (4) Alternativnim priznavanjem se priznaje obrazovna isprava odnosno rezultati učenja nižeg nivoa od onog zahtjevanog od podnosioca zahtjeva ili se priznaje isti nivo, ali se omogućuje upis na studijski program sličniji od onog zahtjevanog od podnosioca zahtjeva. Postoji i mogućnost da se podnosiocu zahtjeva omogući specijalno obrazovanje van studijskih programa kako bi se eliminisale bitne razlike koje su prepreka nastavku obrazovanja zahtjevanog od podnosioca zahtjeva.
- (5) Ukoliko se ne može dodijeliti ni alternativna forma priznavanja, zahtjev podnosioca zahtjeva se odbija. U Rješenju o odbijanju priznavanja se iznose razlozi zašto se priznavanje ne može dodijeliti i kako podnosilac zahtjeva treba postupiti da mu se omogući nastavak obrazovanja.

Model akademskog priznavanja

Član 12.

- (1) Zahtjev za priznavanje rješava se hitno, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (2) O zahtjevu se odlučuje rješenjem.
- (3) U obrazloženju rješenja, uz sadržaj propisan Zakonom o upravnom postupku FBiH/Zakona o upravnom postupku Republike Srpske, navode se sve relevantne informacije na osnovu kojih je donesena odluka u izreci rješenja.
- (4) Protiv prvostepenog rješenja, podnosilac zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu drugostepenom organu odnosno Senatu Univerziteta.
- (5) Nakon okončane procedure priznavanja original obrazovne isprave, odnosno dokaz o stečenom obrazovanju, znanju, vještinama i kompetencijama, vraća se podnosiocu zahtjeva, a sačinjava i za potrebe evidencije i arhiviranja zadržava njegova kopija.

Model akademskog priznavanja

Član 13.

- (1) Visina naknade za troškove priznavanja donosi se posebnom odlukom o cijeni provođenja postupka priznavanja.
- (2) Podnosilac zahtjeva oslobođen je troškova postupka priznavanja ukoliko ima status azilanta, lica kome je priznat izbjeglički status ili lica kome je priznat status supsidijarne zaštite.

Model akademskog priznavanja

Član 14.

- (1) Univerzitet je obavezan voditi evidenciju i čuvati dokumentaciju o provedenim postupcima priznavanja.
- (2) Univerzitet je obavezan proceduru priznavanja učiniti dostupnom podnosiocima zahtjeva i objaviti je na web stranici Univerziteta.
- (3) Univerzitet je obavezan voditi evidenciju i čuvati dokumentaciju o provedenim postupcima.
- (4) U cilju vođenja statističkih podataka iz oblasti obrazovanja i analiza postupaka priznavanja, Univerzitet je obavezan dostaviti kopiju rješenja o priznavanju/odbijanju zahtjeva za priznavanje Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske/kantonalmom ministarstvu obrazovanja i Centru za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.
- (5) U vremenskom periodu do sljedeće akreditacije, Univerzitet je obavezan izvrši provjeru usklađenosti procedure priznavanja, u skladu sa članom 2., stav (3) i članom 8., stav (2) ovog Pravilnika.
- (6) U provjeri usklađenosti Univerzitet može zatražiti stručnu pomoć institucija iz oblasti obrazovanja.

Model akademskog priznavanja

Član 15.

(1) Postupci priznavanja započeti prije stupanja na snagu ovog Pravilnika dovršiti će se po odredbama ranijih propisa o akademskom priznavanju.

Član 16.

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom usvajanja od strane Senata Univerziteta, a objavljuje se _____.

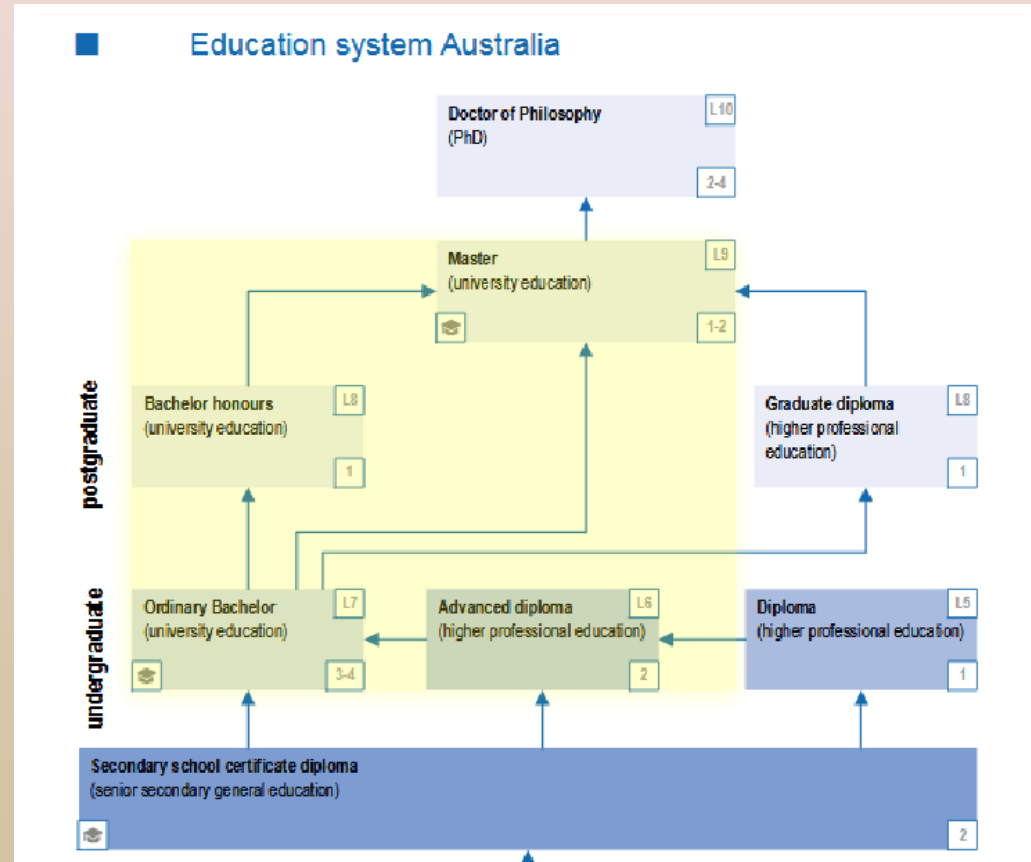
(2) Stupanjem na snagu ovog Pravilnika stavlja se van snage Pravilnik _____

Broj:

Mjesto i datum:

PRAKTIČNI PRIMJER

Australija

PRAKTIČNI PRIMJER

Australija

Royal Melbourne Institute of Technology, Australija, koji je dodijelio kvalifikaciju, priznat je kao dio visokoškolskog sistema Australije.

Program studija čijim se završetkom stiče kvalifikacija Advanced Diploma of Art (Electronic Design and Interactive Media) priznat je kao dio visokoškolskog sistema Australije.

Visokoškolska kvalifikacija izdana na ime Alisa Bakamović je vjerodostojna.

Nominalno trajanje studijskog programa za sticanje zvanja Advanced Diploma of Art (Electronic Design and Interactive Media) je 2 godine. Predmetna kvalifikacija je dodipomska kvalifikacija nivoa 6. Australskog kvalifikacijskog okvira. Na nivou 7. pozicionirana je kvalifikacija Ordinary Bachelor, na nivou 8. su kvalifikacije Bachelor Honours i Graduate Diploma, na nivou 9. je master kvalifikacija i nivou 10. PhD kvalifikacija. Prema tome predmetna kvalifikacija je dvogodišnja visokoškolska kvalifikacija stručnog obrazovanja. Za lakše razumijevanje nivoa Australskog kvalifikacijskog okvira u prilogu vam dostavljamo šematski prikaz istog.

PRAKTIČNI PRIMJER

Italija

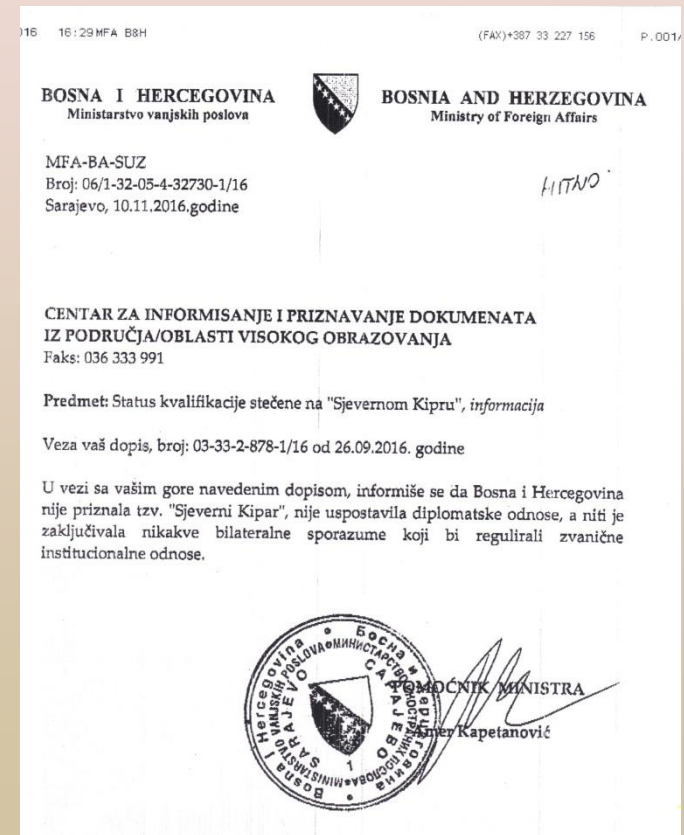
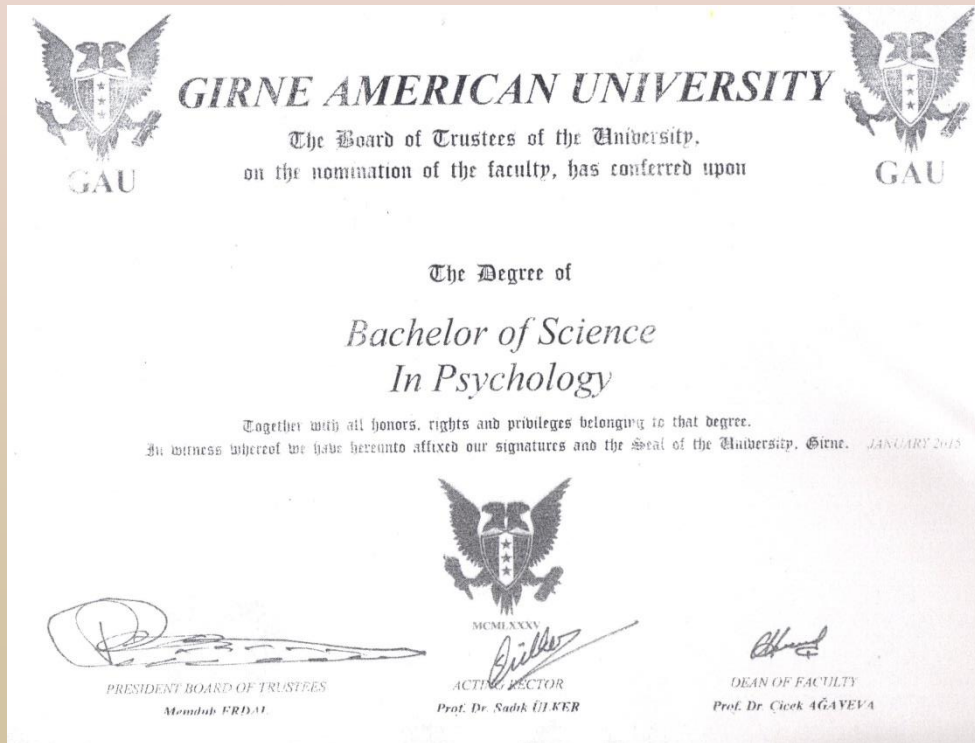
Odgovor NARIC Italije

It seems a certificate attesting that the holder attended a course of classical ballet.

It is not an official qualification of the Italian Higher education system and the School it is not an official HEI.

PRAKTIČNI PRIMJER

Sjeverni Kipar

PRAKTIČNI PRIMJER

Sjeverni Kipar

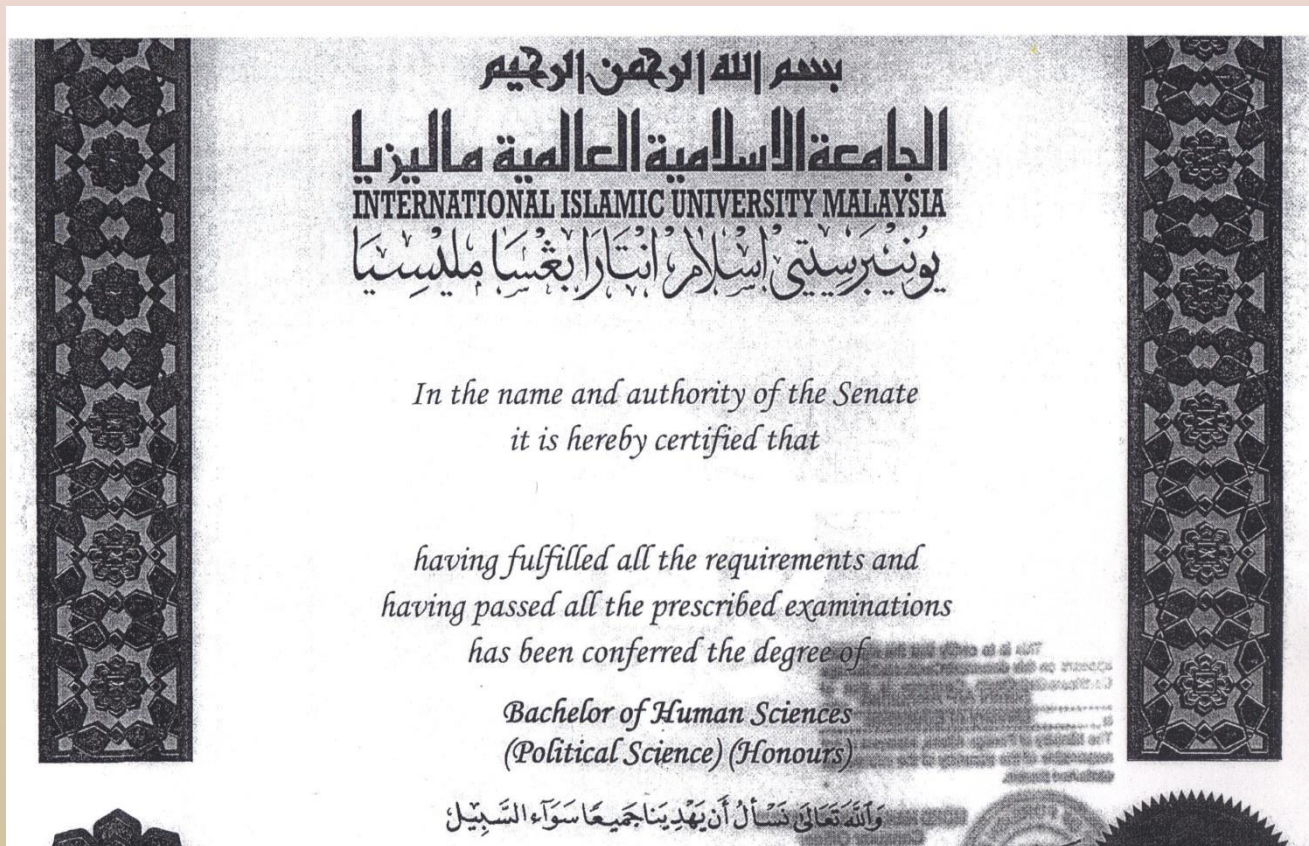
Odgovor NARIC Kipra

The so called “universities”, operating in the area of the Republic of Cyprus, which remains under Turkish military occupation since 1974, are unlawfully operating bodies, since they had not been established nor have they been operating under the relevant Laws and Regulations of the Republic of Cyprus on Higher Education. In addition they operate under the purported “law” of the so called “Turkish Republic of Northern Cyprus” (“TRNC”) which, according to International law including the relevant United Nations Security Council resolutions, is an illegal entity not recognized by the international community with the sole exception of Turkey. Therefore, they, as well as the “qualifications” they award, are not recognized by the Republic of Cyprus.

Please find attached a detailed document regarding «Education in Cyprus and the Illegally Operating “Universities” in the occupied Areas – Position of the Government of the Republic of Cyprus» from the Department of Higher Education of the Ministry of Education and Culture of the Republic of Cyprus.

PRAKTIČNI PRIMJER

Malezija

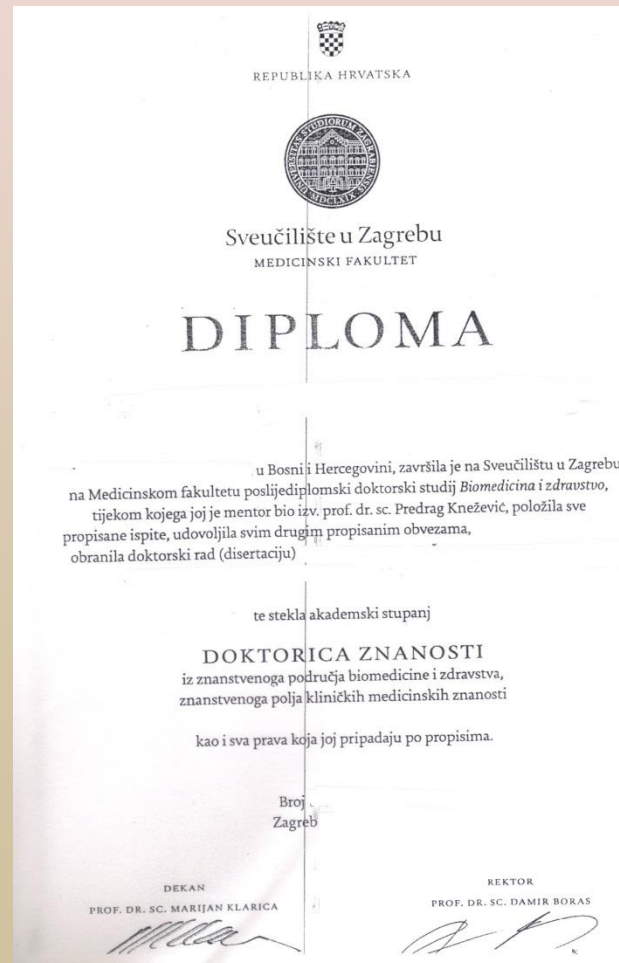
PRAKTIČNI PRIMJER

Malezija

The normal duration for our Bachelor's (with Honours) degree is four (4) years. However, students are able to complete their study in less time if they sit for more credit hours/courses per semester. They may also spend less time if they are exempted from some courses. In _____ case, he was exempted from three levels of Arabic language courses, as well Tilawah al-Qur'an, which are all University required courses. In addition, Mr. Mujagic also sat for a higher amount of courses per semester, which accumulates in a high total credit hours per semester. This shortened the duration of the completion of his study. Mr. Mujagic took a total of 13 credit hours in the first semester of his study, followed by 21.5 credit hours in his second semester, followed by 22 credit hours, followed by 22.5 credit hours, followed by 21.5 credit hours, and finally 18.5 credit hours in his final semester. He accumulated the total credit hours that are required for the fulfillment of the degree within this period.

PRAKTIČNI PRIMJER

Hrvatska

PRAKTIČNI PRIMJER

Hrvatska

„Doktorica _____ predala je molbu za upis u treću godinu sveučilišnog poslijediplomskog doktorskog studija Biomedicina i zdravstvo, a temeljem odluke Dekanskog kolegija Medicinskog fakulteta, točka 2, na sjednici održanoj 13. listopada 2010., Povjerenstvo za upis razlike na doktorski studij Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu donijelo je rješenje da joj se odobrava upis na treću godinu poslijediplomskog doktorskog studija 'Biomedicina i zdravstvo', te joj se priznaje odslušana i položena nastava znanstvenog poslijediplomskog studija na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli kao ekvivalent prve dvije godine doktorskog studija. U rješenju se također navode predmeti koje je studentica bila obavezna odslušati i položiti kao i broj ECTSa koje mora prikupiti kao nastavno opterećenje treće godine studija (u Rješenju je navedeno minimalno 29 ECTS bodova, a studentica je prikupila i više, točnije 31.5). To su ECTS bodovi koje je prikupila slušanjem nastave i polaganjem ispita kao dijela opterećenja treće godine studija, a također je ispunila i sve druge obaveze koji su uvjet za završetak studija i pristup obrani doktorskog rada (prijavila je i javno obranila prijedlog doktorskog rada, pružila dokaze o znanstvenoj aktivnosti koja je pozitivno ocijenjena od strane Fakultetskih tijela, predala doktorat koji je pozitivno ocijenjen i 9.rujna 2016. uspješno obranila doktorat pred stručnim povjerenstvom imenovanim od strane Medicinskog fakulteta).”

PRAKTIČNI PRIMJER

Hrvatska

Upit NARIC centra Hrvatske

zaprimili smo diplomu Doktora znanosti, smjer ____, koju je gospodin _____ stekao na _____ za koju bi trebali dodatno pojašnjenje.

Naime, osoba je prethodno studirala na poslijediplomskom specijalističkom studiju Poslovne ekonomije na ____ na kojem je položila 8 ispita a koje ste joj priznali na doktorskom studiju.

Ljubazno Vas molim za pojašnjenje kako i na temelju kojih ste propisa osobi koja je studirala na poslijediplomskom specijalističkom studiju koji predstavlja 2. razinu visokoškolskog obrazovanja i smješten je na razinu 7 po Europskom i hrvatskom kvalifikacijom okviru, priznali ispite na 3. razini visokoškolskog obrazovanja. Također nije baš jasno bodovanje tih ispita, odnosno prema prijepisu sa _____ je vidljivo da je po ispitu osobi dodjeljeno po 6 ili 5 ECTS bodova a po priznavanju im je dodijeljeno 10 ECTS bodova.

U privitku šaljem uvjerenje koje je izdao ____ sa dodijeljenim ECTS bodova.

Broj: _____

Temeljem č _____, član _____, Pravilnika o studiranju istog Fakulteta i uvida u Uvjerenie o noloženim ispitima Ekonomskog fakulteta _____ a na zahtiev _____, i, rodenog : _____, u _____, a, studenta poslijediplomskog doktorskog studija _____, i, smjer _____, na ovom Fakultetu, _____, donosim _____

RJEŠENJE
o priznavanju ispita koji se priznaje na Fakultetu

Kolegij koji je položen na drugoj visokoškolskoj ustanovi		Semestar	Ocjena	Broj bodova
Korporativno upravljanje	Razvoj turističkih tržišta	I.	Izvrstan (5)	10
Marketing management	Izborni kolegij	I.	Izvrstan (5)	10
Menadžment ljudskih resursa	Poslovno vođenje	II.	Izvrstan (5)	10
Korporativne financije	Izborni kolegij	II.	Izvrstan (5)	10
Korporacijski projekt	Projekti menadžment u turizmu	III.	Izvrstan (5)	10
Management hotelskih operacija	Izborni kolegij	III.	Izvrstan (5)	10
Korporativne strategije	Turizam i prostor	IV.	Izvrstan (5)	10
Krizni management	Izborni kolegij	IV.	Izvrstan (5)	10
UKUPNO				80

Priznavanjem navedenih ispita student je ostvario ukupno **80** bodova. Sukladno odredbama Statuta i nastavnog plana poslijediplomskog doktorskog studija di _____ smjer **Turizam**, student je dužan, tijekom studija na ovom Fakultetu, ostvariti još najmanje **100** bodova, kako bi stekao akademsko zvanje **doktora društvenih znanosti, smjer turizma**.

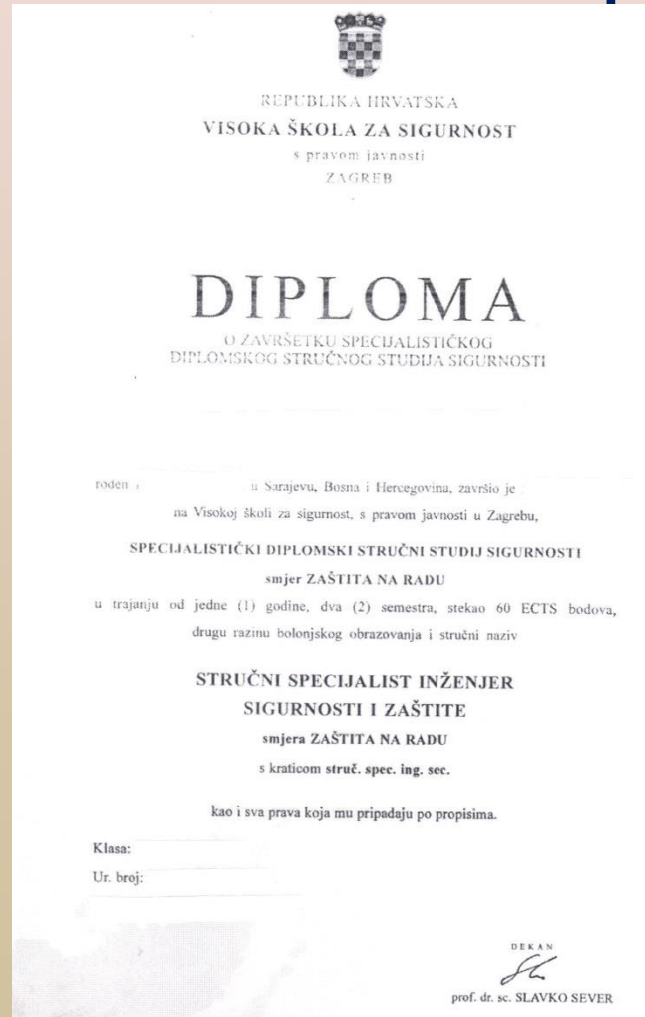
Budući da je prema priloženom Uvjeranju student stekao pravo upisa u 4. semestar i priznavanjem ispita ostvario **80** bodova, odobrava mu se upis u 4. semestar Fakulteta _____, na poslijediplomski doktorski studij društvenih znanosti, smjer _____, Upisujući 4. semestar student će ujedno upisati sve nepriznate i nepoložene kolegije iz prethodna 3 semestra. Nakon što položi sve razlikovne ispite i ostvari još najmanje **70** bodova, student može upisati i 6 semestar.

Ovo Rješenje ima pravnu snagu samo uz originalno Uvjeranje s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, i koristi se za reguliranje studentskih obveza na ovom Fakultetu i u druge svrhe se ne može upotrijebiti.

Prezentirani: _____
- Studentska služba
- a/a

PRAKTIČNI PRIMJER

Hrvatska – stručni specijalist

PRAKTIČNI PRIMJER

Hrvatska – stručni specijalist

- U skladu sa članom 74. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 45/09) specijalistički diplomski stručni studiji mogli su da traju jednu ili dvije godine, a upisuju se sa stečenim nivoom preddiplomskog stručnog ili sveučilišnog studija. Od 2013. godine, odnosno od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br 94/13), specijalistički diplomski stručni studiji traju dvije godine, počevši od akademske 2014/2015. godine.
- U skladu sa članom 8. Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, br. 22/13), cjelovitim kvalifikacijama koje se stiču u Republici Hrvatskoj se pridružuju sljedeće kvalifikacije, a koje su svrstane na nivo 7. Hrvatskog kvalifikacijskog okvira: specijalistički diplomski stručni studiji u koje spada i gore pomenuta diploma, zajedno sa sveučilišnim diplomskim studijem te poslijediplomskim specijalističkim studijem. U skladu sa članovima 16. stav (2) i 17. stav (2) Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, nivo 7. Hrvatskog kvalifikacijskog okvira se povezuje sa nivoom 7. Evropskog kvalifikacijskog okvira (EQF) i nivoom 2. Kvalifikacijskog okvira evropskog prostora visokog obrazovanja (QF EHEA).
- U Republici Hrvatskoj, generalno, za sve profesije (osim regulisanih koje su definisane posebnim zakonom) kao uslov za zapošljavanje se traži određeni nivo obrazovanja.

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina

„U primjeni Pravilnika o studiranju na trećem ciklusu studija na studijskom programu „Politehnika“ i Pravila studiranja na III ciklusu studija i sticanja zvanja doktora nauka na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru, koje Vam dostavljamo u prilogu, pojavile su se dileme i poteškoće u odredbi člana. 11 Pravila o studiranju na trećem ciklusu studija na studijskom programu „Politehnika“, kao i članova 16. i 17. Pravila studiranja na III ciklusu studija i sticanju zvanja doktora nauka na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru.

Naime, prema članu 16. i 17. Pravila studiranja na III ciklusu studija i sticanju zvanja doktora nauka na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru, u slučaju da je kandidat završio studijski program I i II ciklusa studija koji pripada drugoj oblasti u odnosu na studijski program koji želi upisati na doktorskom studiju, ili je završio osnovni i magistarski studij po ranije važećim propisima u zemlji ili inostranstvu, potrebno je provesti postupak utvrđivanja ekvivalentnog broja ECTS bodova.

Molimo Vas da nam, u skladu sa Vašim iskustvom, pojasnite načine pripisivanja razlike ispita i predmeta kandidatu koji dolazi s nesrodnih studijskih programa. Da li postoji određen broj predmeta koji mu se mora pripisati ili određena komisija koja će donositi odluku o tome usvakom konkretnom slučaju. Takođe nas zanima način na koji se pripisuje kandidatu razlika predmeta kao i po kojem osnovu mu Komisija je može pripisati?“

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina

Takođe, imamo kandidata koji je diplomirani inženjer Mašinstva, ima položena tri ispita na postdiplomskom studiju na Mašinskom fakultetu i koji želi da na doktorskom studiju „Politehnika“ Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru da upiše smjer Informatika. Da li i kolika razlika tom kandidatu treba da bude propisana i na osnovu čega?

Vijeće dokorskog studija „Politehnika“ je ovom kandidatu pripisala razliku od devet predmeta, međutim od kandidata smo dobili primjedbu, koju Vam šaljem u prilogu, pozivajući se na član 11. stav.5 Pravilnika o studiranju na trećem ciklusu studija na studijskom programu „Politehnika“, da na osnovu njega kandidat može biti oslobođen čak i 30 ECTS bodova. Molimo Vas da nam razjasnite ovu situaciju, u skladu sa Vašim znanjem i cijenjenim iskustvom iz ove oblasti.

Kao nadležnoj instituciji države BiH, obraćamo Vam se za davanje Vašeg mišljenja na koji način da prevaziđemo, odnosno riješimo nastale dileme i probleme.

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina

Član 17. Pravila studiranja doktorskog studija na UNMO

(1) U postupku ekvivalencije za svaki predmet iz nastavnog plana studijskog programa I i II ciklusa utvrđuje se procentualna ekvivalentnost na temelju podataka dobivenih iz jednog ili više nastavnih predmeta sadržanih u nastavnom planu i programu podnositelja zahtjeva. Ovi predmeti se navode u posebnoj koloni pod oznakom ocijenjeno procentualno učešće u iskazanoj ekvivalentnosti. Iskazivanje u procentima se vrši sa korakom od 5%.

(2) Na osnovu procentualne vrijednosti dobivene u postupku iz prethodnog stava ovog člana, preračunava se ekvivalent ECTS bodova za svaki predmet iz nastavnog plana studijskog programa I i II ciklusa (zaokruženo na dvije decimale).

Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru Pravila studiranja na III ciklusu studija

Stranica 6 od 16

(3) Ekvivalent ECTS bodova za izborne predmete utvrđuje se uzimajući u obzir predmete iz nastavnog plana i programa podnositelja zahtjeva koji su najpovoljniji za kandidata. Pri tome se vodi računa da bilo koji predmet iz nastavnog plana i programa podnositelja zahtjeva može učestvovati u procentualnoj ekvivalentnosti s najviše 100%.

(4) Podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete da se kandidira za upis doktorskog studija ako je stekao najmanje 75% ECTS bodova kojim su vrednovani I i II ciklus studija.

(5) Prijedlog utvrđenog broja bodova ekvivalentnom broju ECTS bodova, potpisan od strane predsjednika Komisije, dostavlja se Vijeću doktorskog studija na razmatranje i usvajanje.

(6) Rješenje o utvrđenju ekvivalentnog broja ECTS bodova potpisuje dekan fakulteta poslije dobivanja pozitivnog mišljenja Vijeća doktorskog studija.

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina – odgovor CIP-a

„Bosna i Hercegovina potpisala je i ratifikovala Konvenciju 2003. godine. Konvenciju su od njenog donošenja potpisale sve evropske zemlje te SAD, Kanada, Australija, Novi Zeland i Izrael. Potpisivanjem Konvencije sve zemlje su se obavezale da će dosljedno primjenjivati principe Konvencije u postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija. S tim u vezi, svaka zemlja je trebala uskladiti zakonodavstvo iz ove oblasti sa odredbama Konvencije. Konvencija ima svoje popratne dokumente kojima se pobliže definišu pojedine odredbe Konvencije. U jednom od popratnih dokumenata Konvencije "Preporuke o kriterijima i procedurama za vrednovanje inostranih kvalifikacija", dio 5, tačka 38.

(http://www.cip.gov.ba/images/pdf/Lisabonska/bos/preporuka_riga2001_bos.pdf), propisano je sljedeće:

"Kad se uz određenu inostranu kvalifikaciju u zemlji porijekla vežu formalna prava, kvalifikacija se treba procijeniti kako bi se nosiocu dala uporediva formalna prava u zemlji domaćinu, u onoj mjeri u kojoj postoje i izviru iz znanja i vještina koje potvrđuje kvalifikacija".

Prema tome, uvažavajući odredbe Konvencije i njenih pratećih dokumenata, prava koja ima nosilac kvalifikacije u zemlji u kojoj je kvalifikacija stečena trebala bi se priznati u svim drugim zemljama potpisnicama Konvencije.“

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina – odgovor CIP-a

Nadalje, uvidom u član 17. Pravila studiranja, mišljenja smo da isti nije u potpunosti usklađen sa principima Konvencije, jer je u skladu sa odredbama Konvencije i njenih pratećih dokumenata u cilju nastavka obrazovanja, odnosno upisa na doktorski studij na Univerzitetu potrebno utvrditi da li su razlike između obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja vještina i kompetencija toliko značajne da bi se dopustilo priznavanje. Posebno se treba utvrditi da li su razlike u ključnim elementima jednog ili više programa koji su vodili do obrazovne isprave, perioda studija nekog studijskog programa, te neformalnog obrazovanja i informalnog učenja toliko bitne da se obrazovna isprava, periodi studija ili rezultati učenja ne bi mogli priznati. Prema tome, vezano za ovaj član mišljenja smo da nije potrebno vršiti ekvivalenciju izučavanih predmeta na prvoj i drugoj godini jer se može desiti da je nosilac obrazovne isprave ispunio uslov od 75 %, a nije polagao ključne predmete od važnosti za upis na doktorski studij. Vršiti se usporedba samo ključnih predmeta koji su neophodni za nesmetan upis na doktorski studijski program i ovo je u isključivoj nadležnosti Univerziteta. Ukoliko se potpuno priznavanje zbog bitnih razlika ne može dodijeliti, razmatra se mogućnost alternativnih formi priznavanja: uslovnog, djelimičnog i alternativnog.

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina – odgovor CIP-a

Uslovnim priznavanjem priznaje se obrazovanje podnosioca zahtjeva na nivou obrazovne isprave i dopušta se upis na studijski program uz ispunjenje nedostajućih uslova pristupa datom studijskom programu tokom samog studijskog programa. Djelimičnim priznavanjem se priznaju samo pojedinačni krediti odnosno rezultati učenja i podnosilac zahtjeva ima mogućnost da se upiše na studijski program nižeg nivoa od traženog i dobije izuzeće za položene predmete odnosno rezultate učenja. Alternativnim priznavanjem se priznaje obrazovna isprava odnosno rezultati učenja nižeg nivoa od onog zahtjevanog od podnosioca zahtjeva ili se priznaje isti nivo, ali se omogućuje upis na studijski program sličniji od onog zahtjevanog od podnosioca zahtjeva. Postoji i mogućnost da se podnosiocu zahtjeva omogući specijalno obrazovanje van studijskih programa kako bi se eliminisale bitne razlike koje su prepreka nastavku obrazovanja zahtjevanog od podnosioca zahtjeva. Iako se principi Konvencije odnose na inostrane obrazovne isprave, mišljenja smo da se isti mogu primjeniti i za obrazovne isprave stečene u BiH.

PRAKTIČNI PRIMJER

Bosna i Hercegovina – odgovor CIP-a

U vezi člana 17. stav (5) Pravilnika o studiranju na trećem ciklusu studija na studijskom program "Politehnika" (broj 101-1-617/15 od 26.02.2015. godine) mišljenja smo da Centar nema nadležnost tumačiti njegove odredbe, posebno jer nije jasno definisan termin "pod istim uslovima". Međutim, mišljenja smo da se ovim Pravilnikom nisu trebali detaljnije propisivati samo pojedini uslovi upisa i dodjele kredita, što može prouzrokovati problem utvrđivanja potrebnih uslova upisa za pojedine aplikante. Mišljenja smo da se Pravilnikom treba propisati samo pravo pristupa doktorskom studiju, a Vijeću studija prepustiti da u svakom pojedinačnom slučaju odlučuje o pravu upisa na doktorski studij.

HVALA ZA PAŽNJU